

**МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
НАУКОВИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ГУРТOK
«ПЕРСПЕКТИВИ ОСВІТНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ»**

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

**Збірник тез доповідей
IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції**

МУКАЧЕВО
27 ВЕРЕСНЯ 2023 РОКУ

УДК 373.3/.5.015.31:159.923(477)(043.2)

*Розглянуто і схвалено кафедрою теорії та методики початкової освіти
Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 29 вересня 2023 року)*

Рецензенти:

Кіліченко Оксана Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ).

Кравченко Тетяна Миколаївна, PhD, доктор філософії в галузі Освіта/Педагогіка, викладач кафедри англійської мови, літератури та методики іноземних мов, Мукачівський державний університет (м. Мукачево).

Наукове консультування і редагування:

доктор педагогічних наук, професор Товканець Ганна Василівна.

H74

Нова українська школа: стратегія розвитку особистості: збірник тез доповідей IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (27 вересня 2023 р., Мукачево) / За заг. ред. Г. В. Товканець. Мукачево: Вид-во МДУ, 2023. 130 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників студентської науково-практичної конференції «Нова українська школа: стратегія розвитку особистості», в яких розкрито актуальні питання реалізації сучасних підходів до освітнього процесу в умовах Нової української школи.

Видання розраховане на науковців, викладачів, студентів, які займаються проблемами розвитку особистості і стратегії розвитку Нової української школи.

Редакційна група:

Товканець Г. В. – д. пед. н., завідувачка кафедри теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету, Сідор Ю. І. (ПО-3), Недосека І. Р. (ПО-2), Нестерук А. А. (ПО-2), Чорноморець А. О. (ПО-2), Сарканич К. В. (ПО-4), Мороз М. В. (ПО-21сп).

Відповідальність за достовірність фактів, цитат,
цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

Габовда М.І., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня
освітня програма «Початкова освіта» (скорочена програма),
Мукачівський державний університет
Науковий керівник:
доктор педагогічних наук, професор Товканець Г.В.

КОЛЕКТИВНА ТВОРЧА СПРАВА У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Сьогоднішня зміна освітньої парадигми в Україні передбачає розвиток та формування компетентної особистості у різних напрямках, зокрема й у галузі соціальної взаємодії. У психолого-педагогічній літературі соціальна компетентність трактується як готовність та здатність індивіда до соціальної взаємодії у різних сферах життя [3; 6]. Тому питання формування соціальної компетентності особистості є одним із пріоритетних векторів системи освіти у нашій країні. Відповідно до Державного стандарту початкової освіти до закінчення початкової школи дитина повинна вміти «сприймати та формулювати судження, виражати емоції відповідно до цілей та умов спілкування у знайомому середовищі, виявляти поважне ставлення до співрозмовника, дотримуватися правил ведення діалогу та дискусії, визнавати можливість існування різних точок зору, коректно та аргументовано висловлювати свою думку, будувати мовленнєвий вислів відповідно до поставленого завдання, створювати усні та письмові тексти...» тощо [1].

Зазначимо, що в сучасних життєвих реаліях діти молодшого шкільного віку здатні до орієнтації в соціальних відносинах, до усвідомлення різних соціальних категорій та побудови продуктивних взаємин з однолітками та дорослими як у процесі навчання, так і позаурочної діяльності, оскільки саме на етапі початкової освіти вони активно починають виявляти ініціативу у процесі спілкування та усвідомлювати свої вчинки, прагнуть до нових знань та вражень [2, с. 92]. Узагальнюючи вищесказане, можна сказати, що молодший шкільний вік є сензитивним періодом процесу формування соціальної компетентності. При цьому формуванню соціальної компетентності молодших школярів та розвитку їх соціальних навичок загалом багато в чому сприяє правильно організована педагогом початкової школи колективна творча діяльність дітей, головною структурною одиницею якої є колективна творча справа (КТС) [4]. КТС у найзагальнішому вигляді є запланованою і цілеспрямованою соціальною діяльністю групи дітей, спрямованою на створення нового творчого продукту. В освітній практиці КТС використовується для вирішення різних завдань: розвиток творчого та інтелектуального потенціалу дітей, вивчення ними правил та форм спільної роботи в команді, розширення мотиваційно-потребнісної сфери діяльності, а також задоволення дитячих комунікативних потреб [3].

КТС – це спосіб організації яскравої, наповненої працею та грою, творчістю та товариством, мрією та радістю життя діяльністю, і в той же час основний виховний засіб. Сила кожної колективної творчої справи в тому, що вона потребує загального пошуку, дає йому поштовх і відкриває широкий простір для розвитку молодшого школяра. Тож у кожній з таких справ – гнучка форма та багатий, різноманітний зміст, нестандартні варіанти [3].

Загальна технологія КТС включає такі послідовні етапи взаємодії:

1. Перша стадія – попередня робота. На цій стадії педагог формує модель, образ майбутньої КТС, осмислює виховні цілі, завдання, аналізує ситуацію, що склалася в дитячому колективі, визначає місце КТС у системі виховної роботи [5]. Наприкінці цієї стадії вчитель проводить стартову бесіду. Її суть полягає в тому, що керівник дитячого колективу «запалює» дітей цікавою та корисною справою. Тут попередньо обговорюються проблеми «Де?!, «Що?», «Коли?».

2. Друга стадія – колективне планування КТД. Планування відбувається у мікрогрупах, і навіть на загальних зборах дитячого колективу. Складається загальний план діяльності колективу та планується конкретна КТС.

3. Третя стадія – колективна підготовка КМС. Найскладніша та найвідповідальніша стадія. Для підготовки та проведення обраного КТС створюється спеціальний орган – Рада справи, до якої входять представники кожного мікроколективу.

4. Четверта стадія проведення КТС. Тут виконується все, що було задумано. Тривалість від 15 хвилин до цілого дня. Головне для педагога на цьому етапі – створення психологічного комфорту.

5. П'ята стадія – підбиття підсумків КТС. Неодмінним етапом методики організації КТС є колективний аналіз будь-якої справи, яку задумали і спланували, підготували, здійснили. Аналіз здійснюється відразу після КТС. Педагог повинен мати на увазі, що колективний аналіз включає ключовий момент: відзначити все позитивне, чого має бути більше, ніж негативного. Важливо також обговорити негативні моменти, що мали місце у підготовці та проведенні справи. Намітити перспективи позитивного розвитку дитячого колективу та окремих осіб.

6. Шоста стадія – післядія. На цій стадії у вихідних напрямних діях вихователів безпосередньо реалізуються висновки та пропозиції, висунуті при підбитті підсумків виконаної роботи. Керівник колективу організовує використання вихованцями і у навчальній роботі, і під час позанавчальної діяльності досвіду, накопиченого при плануванні, підготовці, проведенні та обговоренні результатів КТС.

Педагогічно грамотно організована та практично реалізована система колективних творчих справ у роботі з учнями початкової школи може бути ефективним засобом формування соціальної компетентності дітей [3]. Методики колективно-творчого виховання дозволяють створити в освітньому закладі широке ігрове творче поле, яке полягає в тому, що кожен учасник справи перебуває в ситуації вигадкування, творчості, фантазії, тобто створення чогось нового. Колективна творча справа – це унікальне та природне, соціальне та педагогічне явище, яке може бути покладено в основу всієї діяльності будь-якого колективу. Вона має великі

можливості впливати на особистісні, творчі, художньо-практичні, комунікативні, соціально спрямовані та інші якості особистості.

Список використаних джерел:

1. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://edera.gitbook.io/glossary/zagalnii-oglyad/standart>
2. Маланчук Катерина, Гудима Наталія Розвиток пошуково-дослідної діяльності молодших школярів в умовах Нової української школи: теоретичний аспект / *Сучасні технології початкової освіти: реалії та перспективи: збірник наукових праць*. Кам'янець-Подільський націон. університет ім. Івана Огієнка, Київ: Міленіум, 2020. Випуск 3. С 90 – 93.
3. Розвиток соціальної компетентності молодших школярів на уроках в сучасній школі. URL: <https://naurok.com.ua/rozvitok-socialno-kompetentnosti-molodshih-shkolyariv-na-urokah-v-suchasniy-shkoli-163609.html>
4. Сценарії колективних творчих справ для учнів 4 класу. URL: <https://super.urok-ua.com/stsenariyi-kolektivnih-tvorchih-sprav-dlya-uchniv-4-klasu/>
5. Сідор Ю., Товканець Г.В. Врахування принципів виховання в організації освітньої діяльності початкової школи. *Наука майбутнього*. Грудень, 2 (10) 2022. № С. 166 – 171.
6. Товканець Г. В. Початкова освіта як забезпечення гармонійного розвитку особистості молодшого школяра. *Materiály XVIII Mezinárodní vědecko - praktická konference «Věda a technologie: krok do budoucnosti - 2022»*, Volume 3 : Praha. Publishing House «Education and Science». S. 63 – 67.

Гичка І. А., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня
освітня програма «Початкова освіта»
Мукачівський державний університет
Науковий керівник:
доктор педагогічних наук, професор Товканець Г. В.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ІНТЕГРАЦІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Проблема поєднання навчання і виховання в початковій школі є суттєвою та актуальною для як теорії, так і практики. Її важливість впливає з нових соціальних вимог, які ставляться перед школою, і обумовлена змінами в сфері науки і промисловості[1, с. 4].

Інтеграція є процесом об'єднання та зв'язку різних наукових напрямків, який відбувається паралельно із процесами диференціації.

Інтегрована освіта – це навчання, що базується на комплексному підході, де неможливо розділити освіту на окремі дисципліни. У такому навчанні втрачають своє

ЗМІСТ

Бойко Ю. Р., Пасько К. М. Синдром емоційного вигорання як психологічний феномен.....	3
Боршош Є. І. Товканець О.С. Здобувач освіти і вчитель в умовах інклюзивної освіти в початковій школі.....	4
Виндюк М.С., Фаловська І.Д. Проблеми впровадження інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти.....	7
Габовда М. І, Товканець Г.В. Колективна творча справа у формуванні соціальних компетентностей учнів молодшого шкільного віку.....	9
Гичка І. А., Товканець Г. В. Сучасні підходи до визначення поняття інтеграції в початковій школі	11
Глиба Е.М., Король Н.В., Соціалізація дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі.....	13
Гончарук Н.В., Брижак Н.Ю. Театрально-ігрова діяльність як один із засобів реалізації нового державного стандарту в НУШ.....	17
Горецька І. С., Томашевська М. О. Соціальна адаптація молодших школярів як педагогічна проблема...	19
Губаль Г. Ю., Човрій С. Ю.	21

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>